

FACTSHEET DE DIGITALE AGENDA VAN DE DEURWAARDER: BESLAGREGISTER & DAG

Over de sprekers:

Mr. J.A. de Swart

Gerechtsdeurwaarder te 's-Gravenhage
Bestuurslid Koninklijke Beroepsorganisatie van
Gerechtsdeurwaarders (KBvG)
Bestuurslid Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG)
Gastdocent Executie- en beslagrecht Opleiding kandidaat-
gerechtsdeurwaarder Hogeschool Utrecht

Samenvatting van de sessie:

Na een korte schets van de totstandkoming van het Digitaal Beslagregister (DBR) wordt ingegaan op de drie fasen van het DBR, namelijk het functioneel ontwerp, de bouw en de implementatie en uitrol. Besproken worden de twee doelen van het DBR: voorkomen van onnodige kosten en bewaken van de beslagrijke voet. Voorts komt in hoofdlijnen aan bod wat er wordt vastgelegd in het DBR en wie er toegang tot het DBR hebben. Tot slot wordt ingegaan op de noodzakelijke regelgeving en toegelicht hoe deze “groeibriljant” in de nabije toekomst verder wordt uitgerold.

Inhoud van de sessie (60 minuten):

1. Voorgeschiedenis

In 2009 verscheen het rapport “Noblesse Oblige”, waarin de beroepsgroep van de gerechtsdeurwaarders kritisch tegen het licht werd gehouden. In dat rapport is ondermeer te lezen dat “de kennis over de debiteur – met de komst van de landelijke ambtelijke bevoegdheid – niet meer bij dezelfde behandelend gerechtsdeurwaarder geconcentreerd is, maar verspreid is geraakt over diverse gerechtsdeurwaarders die van elkaar niet weten dat de ander bij wijze van spreken gisteren ook al bij de debiteur langs is geweest. Overleg over een beslag en de consequenties daarvan was daarom vroeger eenvoudiger. Nu zijn er vaak meer gerechtsdeurwaarders in het spel en is het overzicht zoek.” Het rapport komt dan ook met de aanbeveling om een centraal beslagregister te ontwikkelen. Die aanbeveling werd door diverse betrokkenen weliswaar onderschreven, maar van een daadwerkelijke ontwikkeling van zo’n register kwam het echter niet.

In maart 2012 verscheen het rapport “Paritas Passé”, geschreven in opdracht van de KBvG. Door de daarin geschetste problemen werd de roep om een centraal beslagregister weer volop actueel. In het licht daarvan heeft in oktober 2012 een eerste overleg plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van

de ministeries van Veiligheid en Justitie, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het bestuur van de KBvG. In dat overleg is door alle betrokkenen de wens uitgesproken om op korte termijn een beslagregister in het leven te roepen.

Vervolgens heeft de KBvG de handschoen opgepakt. In het voorjaar van 2013 is een stuurgroep opgericht, waarin ook de Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG) deelneemt. Deze stuurgroep heeft een plan van aanpak gemaakt. Volgens dat plan dient het beslagregister in drie fasen vorm te krijgen:

- Fase 1 is het opstellen van een functioneel ontwerp;
- Fase 2 is de bouw van het beslagregister;
- Fase 3 is de implementatie en verdere uitrol van het register.

Na een offertetraject is in de zomer van 2013 fase 1 van start gegaan. Eind januari 2014 werd die fase met goed gevolg afgerond en was het functioneel ontwerp gereed. Na een nieuwe offerteronde is op 1 april 2014 gestart met fase 2, te weten de bouw van het beslagregister. Die bouw is inmiddels bijna afgerond, zodat gestart kan worden met het testen.

2. Het doel van het beslagregister

Het doel van het Digitaal Beslagregister is tweeledig:

- het voorkomen van onnodige executiemaatregelen (en dus kosten) door tijdig inzicht te hebben in de verhaalspositie van de schuldenaar;
- het bewaken van de beslagvrije voet (bv).

Door het DBR te bevragen wordt beter inzichtelijk of de schuldenaar verhaal biedt. Die bevraging vindt plaats op basis van het BSN van betrokkene. Om te voorkomen dat er een onjuist BSN wordt ingevoerd bevat het DBR een zogenoemde "elf-proef". Voor schuldenaren die niet beschikken over een BSN kan er bevestigd worden via een RNI-nummer of een combinatie van naam en geboortedatum. Op de achtergrond van het DBR draait dus een aansluiting op de Basisregistratie Personen (voorheen GBA). Die bevraging dient overigens niet alleen plaats te vinden in de executiefase, maar ook op het moment dat de schuldenaar nog moet worden gedagvaard. De bevrager dient dan op basis van de verkregen informatie met de schuldeiser overleggen of het zinvol is rechtsmaatregelen te treffen c.q. door te zetten.

Zoals u wellicht weet dient bij een zogenoemd periodiek derdenbeslag veelal een beslagvrije voet te worden gehanteerd. Die beslagvrije voet is de laatste jaren steeds meer onder druk komen te staan, hetgeen in het eerdergenoemde rapport "Paritas Passé" ook duidelijk naar voren is gekomen. Omdat er steeds meer instanties zich bezighouden met invordering is een goed zicht op de beslagvrije voet vrijwel verdwenen. Indien er beslag wordt gelegd op een inkomen wordt voor de berekening van de bv meestal rekening gehouden met andere inkomsten, zoals een huur-of zorgtoeslag. Als die toeslag echter ook wordt beslagen door een andere schuldeiser moet de beslagvrije voet worden aangepast. In de praktijk blijft die aanpassing vaak uit, simpelweg omdat de beslagleggers niet van elkaars beslagen weten. Door het beslagregister verandert dat, te meer omdat ook per beslag dient te worden vermeld wat de gehanteerde beslagvrije voet is.

Wat wordt er geregistreerd?

- Per schuldenaar wordt geregistreerd om welke soort beslag het gaat en wat de hoogte is van de vordering;
- Bij beslag op roerende zaken komt een onderscheid tussen inboedelzaken, inventaris (bijvoorbeeld bij eenmanszaken), motorvoertuigen en overige zaken. Ook wordt vermeld of deze zaken in gerechtelijke bewaring zijn gegeven;
- Bij periodieke derdenbeslagen wordt het loonheffingsnummer van de derde vermeld en de toegepaste beslagvrije voet. Ook is er een historisch overzicht van de bvv;
- Bij dit type beslagen wordt vermeld wie de zogenoemde “verdeler” is (veelal de deurwaarder die het oudste executoriale beslag heeft gelegd);
- Onder omstandigheden kan er een opvolgende verdeler worden overeengekomen. Dat is zichtbaar in het DBR, alsmede de verdelershistorie;
- Bij beslag op registergoederen is er een link met het kadaster;
- Andere beslagvormen wordt vermeld onder de noemer “Overige beslagen”.
- Er kan worden gezocht en geregistreerd op zowel het BSN van de schuldenaar als op het BSN van de verhaals aansprakelijke (bijvoorbeeld bij algehele gemeenschap van goederen);
- Uiteraard kunnen er beslagen worden doorgehaald;
- Zodra er nieuw beslag op hetzelfde BSN wordt geregistreerd krijgen de reeds geregistreerde beslagleggende deurwaarders een melding daarvan;
- Wat is het DBR niet? Het DBR is niet zaligmakend. Het DBR is geen basisregistratie. De feitelijke en juridische werkelijkheid is steeds bepalend. Het DBR is slechts een hulpmiddel om de twee eerdergenoemde doelen - voorkoming van onnodige kosten en het bewaken van de bvv – te realiseren.

Wie hebben er toegang tot het DBR?

Het DBR is raadpleegbaar via een beveiligde internetsite of via een zogenoemde system-to-system-koppeling, welke aanvankelijk uitsluitend toegankelijk is voor gerechtsdeurwaarders. Nadat de 3e fase is uitgevoerd en andere invorderaars gaan deelnemen, zullen uiteraard ook die partijen worden aangesloten.

Verplichting

Het DBR zal alleen goed kunnen functioneren indien de deelnemers verplicht worden hiervan gebruik te maken. Vooruitlopend op een wettelijke regeling zal de KBvG bij Verordening haar leden verplichten om gelegde beslagen in het DBR te registreren. De gedachte is om die registratie plaats te laten vinden binnen dezelfde termijn als de voor dat beslag geldende termijn van overbetekening. In een bij die Verordening behorend Reglement zal per beslagsoort gedetailleerd worden beschreven aan welke eisen moet worden voldaan. Uiteraard kan de KBvG deze verplichtingen alleen aan haar leden opleggen. Zodra ook andere partijen gebruik gaan maken van het DBR kan uiteraard niet meer worden volstaan met zo'n Verordening en Reglement. Er zal dan een wettelijke regeling moeten komen, bijvoorbeeld een Wet op het Beslagregister.

3. De nabije toekomst

Van meet af aan wordt het DBR opgezet als een soort “groeibriljant”: aanvankelijk van en voor de gerechtsdeurwaarders, daarna wordt het opgetuigd met andere partijen zoals waterschappen, gemeentelijke invorderaars, het LBIO en de Rijksbelastingen.

Er is bewust voor deze opzet gekozen, omdat de praktijk leert dat veel ICT-projecten stranden omdat men het te groot aanpakt. Het DBR is dus niet het zoveelste tot mislukken gedoemde ICT-project, maar wordt bewust klein gehouden om het overzicht te behouden. Pas nadat de gerechtsdeurwaarders zijn aangesloten wordt het DBR verder uitgerold naar de andere invorderaars. Uiteraard wordt bij de bouw van het DBR wel rekening gehouden met die andere partijen en zijn bepaalde mogelijkheden en zogenoemde “velden” reeds gereserveerd.

Voor al deze partijen is het uiteraard wel zaak dat hun systemen gegevens kunnen uitwisselen met het DBR. Daarvoor zijn er inmiddels ook al de nodige contacten. De crux van het DBR zit hem dus niet zozeer in het DBR zelf (dat is in de grond van de zaak een redelijk overzichtelijk geheel), maar veel meer in de vraag welke data de diverse invorderaars zelf in hun systemen hebben opgeslagen en hoe deze data vertaald kunnen worden naar het DBR en omgekeerd. Dat is de grootste uitdaging.

Kernwoorden:

Kostenreductie – bewaken beslagvrije voet – geen basisregistratie – groeibriljant

Contactgegevens (website) voor meer informatie:

www.kbvg.nl